

חק לישראל – פרשת חיי שרה יום ו'

(מז) אָנִי טָרָם אֲכַלָּה לְדַבֵּר אֶל לְבִי וְהִנֵּה רַבְקָה יֵצֵאת וְכִדָּה עַל שְׂכָמָהּ וְתִרְדּוּ הָעֵינָהּ וְתִשָּׂאָב וְאָמַר אֵלֶיהָ הַשְׂקִינִי נָא: (מז) אָנִי טָרָם אֲכַלָּה לְדַבֵּר אֶל לְבִי וְהִנֵּה רַבְקָה יֵצֵאת וְכִדָּה עַל שְׂכָמָהּ וְתִרְדּוּ הָעֵינָהּ וְתִשָּׂאָב וְאָמַר אֵלֶיהָ הַשְׂקִינִי נָא: (מז) אָנָּה עַד לֹא שִׁיעִיתִי לְמַלְלָא בְּלִבִּי וְהָא רַבְקָה נִפְקַת וְקוֹלְתָּהּ עַל כַּתְפָּהּ וְנִחַתָּת לְעֵינָא וּמְלַת וְאִמְרִית לָהּ אֲשֶׁר־יִנִּי כְּעוּ:

(מז) וְתִמְהַר וְתִתְּנֶה כְּדָה מֵעֲלֶיהָ וְתִאֲמַר שְׂתָהּ וְגַם גְּמֻלְיָהּ אֲשֶׁקָּה וְאֲשֶׁת וְגַם הַגְּמֻלִים הַשְׂקִתָּהּ: (מז) וְתִמְהַר וְתִתְּנֶה כְּדָה מֵעֲלֶיהָ וְתִאֲמַר שְׂתָהּ וְגַם גְּמֻלְיָהּ אֲשֶׁקָּה וְאֲשֶׁת וְגַם הַגְּמֻלִים הַשְׂקִתָּהּ: (מז) וְאִוְחִיאת וְאִחִיתת קוֹלְתָּהּ מִנָּה וְאִמְרַת אֲשֶׁת וְאִף גְּמֻלָּהּ אֲשֶׁר־יִנִּי וְשִׁתִּיתִי וְאִף גְּמֻלְיָא אֲשֶׁקִּיאַת:

(מז) וְאֲשָׂאֵל אֶתְּהָ וְאָמַר בֵּת מִי אַתְּ וְתִאֲמַר בֵּת בְּתוּאֵל בֶּן נַחֲוֹר אֲשֶׁר יִלְדָּה לּוֹ מִלְכָּה וְאֲשֶׁם הַנְּזֹם עַל אַפָּהּ וְהַעֲמִידִים עַל יְדֶיהָ: (מז) וְאֲשָׂאֵל אֶתְּהָ וְאָמַר בֵּת מִי אַתְּ וְתִאֲמַר בֵּת בְּתוּאֵל בֶּן נַחֲוֹר אֲשֶׁר יִלְדָּה לּוֹ מִלְכָּה וְאֲשֶׁם הַנְּזֹם עַל אַפָּהּ וְהַעֲמִידִים עַל יְדֶיהָ: (מז) וְשִׁאֲלִית יָתָה וְאִמְרִית בֵּת מִן אַתְּ וְאִמְרַת בֵּת בְּתוּאֵל בֶּן נַחֲוֹר דִּילִידַת לִיהָ מִלְכָּה וְשׁוּיַתִּי קְדָשָׁא עַל אַפָּה וְשִׁירִיא עַל יְדָהּ:

(מח) וְאֶקְדֹּ וְאֲשִׁתְּחֹוּהּ לִיהוָה וְאֶבְרָךְ אֶת יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדָנִי אֲבָרְהֶם אֲשֶׁר הִנְחֵנִי בְּדַרְךְ אֲמַת לְקַחַת אֶת בֵּת אַחֵי אֲדָנִי לְבָנָו: (מח) וְאֶקְדֹּ וְאֲשִׁתְּחֹוּהּ לִיהוָה וְאֶבְרָךְ אֶת יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדָנִי אֲבָרְהֶם אֲשֶׁר הִנְחֵנִי בְּדַרְךְ אֲמַת לְקַחַת אֶת בֵּת אַחֵי אֲדָנִי לְבָנָו: (מח) וְכִרְעִית וְסִגְדִית קָדָם יְיָ וְכִרְבַּית יֵת יְיָ אֱלֹהֵהּ דְּרַבּוּנֵי אֲבָרְהֶם דְּרַבּוּנֵי בְּאוֹרַח קְשׁוּט לְמִיסַב יֵת בֵּת אַחֵוּהִי דְּרַבּוּנֵי לְבָרִיָּהּ:

(מט) וְעַתָּה אִם יִשְׁכֶּם עֲשִׂים חֶסֶד וְאֲמַת אֶת אֲדָנִי הַגִּידוּ לִי וְאִם לֹא הַגִּידוּ לִי וְאֶפְנֶה עַל יְמִין אוֹ עַל שְׂמֹאל: (מט) וְעַתָּה אִם יִשְׁכֶּם עֲשִׂים חֶסֶד וְאֲמַת אֶת אֲדָנִי הַגִּידוּ לִי וְאִם לֹא הַגִּידוּ לִי וְאֶפְנֶה עַל יְמִין אוֹ עַל שְׂמֹאל: (מט) וְכַעַן אִם אִיתִיכוּן עֲבָדֵינוּ טִיבוּ וְקִשׁוּט עִם רַבּוּנֵי חוּוּ לִי וְאִם לֹא חוּוּ לִי וְאִתְּפַנִּי עַל יְמִינָא אוֹ עַל שְׂמֹאלָא:

(נ) וַיַּעַן לָבָן וּבְתוּאֵל וַיֹּאמְרוּ מִיְהוָה יֵצֵא הַדְּבָר לֹא נוּכַל דְּבַר אֵלֶיהָ רַע אוֹ טוֹב: (נ) וַיַּעַן לָבָן וּבְתוּאֵל וַיֹּאמְרוּ מִיְהוָה יֵצֵא הַדְּבָר לֹא נוּכַל דְּבַר אֵלֶיהָ רַע אוֹ טוֹב: (נ) וְאִתִּיב לָבָן וּבְתוּאֵל וְאִמְרוּ מִן קָדָם יְיָ נִפְקַת פְּתֻמָּא לִית אֲנַחְנָא וְכַלּוּ לְמַלְלָא עַמְרָה בֵּישׁ אוֹ טַב: (נא) הִנֵּה רַבְקָה לְפָנֶיהָ קַח וְלָךְ וְתַהִי אִשָּׁה לָבָן אֲדָנֶיהָ כַּאֲשֶׁר דְּבַר יְהוָה: (נא) הִנֵּה רַבְקָה לְפָנֶיהָ קַח וְלָךְ וְתַהִי אִשָּׁה לָבָן אֲדָנֶיהָ כַּאֲשֶׁר דְּבַר יְהוָה: (נא) הִיא רַבְקָה קְדָמָה דְּבַר וְאִזִּיל וְתַהִי אֶתְתָּא לְכַר רַבּוּנָה כְּמָא דִּי מַלְלַת יְיָ:

(נב) וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמַע עֶבֶד אֲבָרְהֶם אֶת דְּבָרֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחֲוּ אֶרְצָה לִיהוָה: (נב) וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמַע עֶבֶד אֲבָרְהֶם אֶת דְּבָרֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחֲוּ אֶרְצָה לִיהוָה: (נב) וְהוּא כִּד שָׁמַע עֶבֶדָא דְּאֲבָרְהֶם יֵת פְּתֻגְמִיהוֹן וְסִגְד עַל אֶרְעָא קָדָם יְיָ:

(נג) וַיּוֹצֵא הָעֶבֶד כָּלִי כֶּסֶף וְכָלִי זָהָב וּבְגָדִים וַיִּתֵּן לְרַבְקָה וּמִגְדָּנַת נָתַן לְאֶחִיָּהּ וְלֵאמֹהָ: (נג) וַיּוֹצֵא הָעֶבֶד כָּלִי כֶּסֶף וְכָלִי זָהָב וּבְגָדִים וַיִּתֵּן לְרַבְקָה וּמִגְדָּנַת נָתַן לְאֶחִיָּהּ וְלֵאמֹהָ: (נג) וְאֶפְקַע עֶבֶדָא מִנֵּי דְכֶסֶף וּמִנֵּי דְזָהָב וּלְבוּשִׁין וַיְהִיב לְרַבְקָה וּמִגְדָּנֵי וַיְהִיב לְאֶחִיָּהּ וְלֵאמֹהָ:

(נד) וַיֵּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ הוּא וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר עִמּוֹ וַיְלִינּוּ וַיִּקְוִמוּ בַּבֶּקֶר וַיֹּאמְרוּ שְׁלַחְנֵי לְאֲדָנֵי: (נד) וַיֵּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ הוּא וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר עִמּוֹ וַיְלִינּוּ וַיִּקְוִמוּ בַּבֶּקֶר וַיֹּאמְרוּ שְׁלַחְנֵי לְאֲדָנֵי: (נד) וְאֶכְלוּ וְשִׁתּוּ הוּא וְגוֹבְרִיא דִּי עַמִּיָּה וּבְתוּ וְקִמּוּ בְּעַפְרָא וְאִמְרוּ שְׁלַחְנֵי לֹת רַבּוּנֵי:

חק לישראל – פרשת חיי שרה יום ו'

כה (א) וַיִּסַּף אַבְרָהָם וַיִּקַּח אִשָּׁה וְשָׁמָּה קְטוֹרֶה: (א) וַיִּסַּף אַבְרָהָם וַיִּקַּח אִשָּׁה וְשָׁמָּה קְטוֹרֶה: (א) וַיִּסַּף אַבְרָהָם וַיִּסְיב אֶתְתָּא וְשָׁמָּה קְטוֹרֶה:

(ב) וַתֵּלֶד לוֹ אֶת זְמָרָן וְאֶת יֶקֶשׁוֹן וְאֶת מֶדָן וְאֶת מֶדְיָן וְאֶת יִשְׁבָּק וְאֶת שׁוּחַ: (ב) וַתֵּלֶד לוֹ אֶת זְמָרָן וְאֶת יֶקֶשׁוֹן וְאֶת מֶדָן וְאֶת מֶדְיָן וְאֶת יִשְׁבָּק וְאֶת שׁוּחַ: (ב) וַיֵּלֶד לָהּ יֵת זְמָרָן וְיֵת יֶקֶשׁוֹן וְיֵת מֶדָן וְיֵת יִשְׁבָּק וְיֵת שׁוּחַ:

(ג) וַיִּקְשֶׁן יֶלֶד אֶת שָׁבָא וְאֶת דָּדָן וּבְנֵי דָדָן הָיוּ אַשּׁוּרִים וְלִטּוּשִׁים וְלְאַמִּים: (ג) וַיִּקְשֶׁן יֶלֶד אֶת שָׁבָא וְאֶת דָּדָן וּבְנֵי דָדָן הָיוּ אַשּׁוּרִים וְלִטּוּשִׁים וְלְאַמִּים: (ג) וַיִּקְשֶׁן אוֹלִיד יֵת שָׁבָא וְיֵת דָּדָן וּבְנֵי דָדָן הָיוּ לְמִשְׁרָיו וְלִשְׁכֻנָּיו וְלִנְגֻוֹ:

(ד) וּבְנֵי מֶדְיָן עֵיפָה וְעֵפֶר וְחִנֹּף וְאַבְדִּיעַ וְאַלְדָּעָה כֹּל אֵלֶּה בְנֵי קְטוֹרֶה: (ד) וּבְנֵי מֶדְיָן עֵיפָה וְעֵפֶר וְחִנֹּף וְאַבְדִּיעַ וְאַלְדָּעָה כֹּל אֵלֶּה בְנֵי קְטוֹרֶה: (ד) וּבְנֵי מֶדְיָן עֵיפָה וְעֵפֶר וְחִנֹּף וְאַבְדִּיעַ וְאַלְדָּעָה כֹּל אֵלֶּה בְנֵי קְטוֹרֶה:

(ה) וַיִּתֵּן אַבְרָהָם אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ לְיִצְחָק: (ה) וַיִּתֵּן אַבְרָהָם אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ לְיִצְחָק: (ה) וַיִּתֵּן אַבְרָהָם יֵת כֹּל דִּילֵיהּ לְיִצְחָק:

(ו) וּלְבְנֵי הַפִּילֹגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם נָתַן אַבְרָהָם מִתְּנַת וַיִּשְׁלַח מֵעַל יִצְחָק בְּנֹו בְּעוֹדָנוּ חַי קְדָמָה אֶל אֶרֶץ קְדָם: (ו) וּלְבְנֵי הַפִּילֹגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם נָתַן אַבְרָהָם מִתְּנַת וַיִּשְׁלַח מֵעַל יִצְחָק בְּנֹו בְּעוֹדָנוּ חַי קְדָמָה אֶל אֶרֶץ קְדָם: (ו) וּלְבְנֵי לְחֵינְתָא דִּי לְאַבְרָהָם יָהֵב אַבְרָהָם מִתְּנַת וַיִּשְׁלַח מֵעַל יִצְחָק בְּרִיָּה בְּעוֹד דְּהוּא קָם קִידוּמָא לְאַרְע מְדִינָחָא:

(ז) וְאַלֶּה יְמֵי שְׁנֵי חַיֵּי אַבְרָהָם אֲשֶׁר חַי מֵאֵת שְׁנָה וְשִׁבְעִים שָׁנָה וְחֲמִשׁ שָׁנִים: (ז) וְאַלֶּה יְמֵי שְׁנֵי חַיֵּי אַבְרָהָם אֲשֶׁר חַי מֵאֵת שְׁנָה וְשִׁבְעִים שָׁנָה וְחֲמִשׁ שָׁנִים: (ז) וְאַלֶּה יְמֵי שְׁנֵי חַיֵּי אַבְרָהָם דְּחַיָּא מֵאָה וְשִׁבְעִין וְחֲמִשׁ שָׁנִין:

(ח) וַיִּגְוַע וַיָּמָת אַבְרָהָם בְּשִׁיבָה טוֹבָה זָקֵן וְשָׁבַע וַיֵּאֲסֹף אֶל עַמְיֹו: (ח) וַיִּגְוַע וַיָּמָת אַבְרָהָם בְּשִׁיבָה טוֹבָה זָקֵן וְשָׁבַע וַיֵּאֲסֹף אֶל עַמְיֹו: (ח) וַיִּגְוַע וַיָּמָת אַבְרָהָם בְּשִׁיבָה טוֹבָה זָקֵן וְשָׁבַע וַיֵּאֲסֹף אֶל עַמְיֹו: (ח) וַיִּגְוַע וַיָּמָת אַבְרָהָם בְּשִׁיבָה טוֹבָה זָקֵן וְשָׁבַע וַיֵּאֲסֹף אֶל עַמְיֹו: (ח) וַיִּגְוַע וַיָּמָת אַבְרָהָם בְּשִׁיבָה טוֹבָה זָקֵן וְשָׁבַע וַיֵּאֲסֹף אֶל עַמְיֹו:

(ט) וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ יִצְחָק וַיִּשְׁמַעְאֵל בְּנֵיו אֶל מַעֲרַת הַמְּכַפְלָה אֶל שְׂדֵה עֶפְרָן בֶּן עֲחָד הַחֲתִי אֲשֶׁר עַל פְּנֵי מְמֹרָא: (ט) וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ יִצְחָק וַיִּשְׁמַעְאֵל בְּנֵיו אֶל מַעֲרַת הַמְּכַפְלָה אֶל שְׂדֵה עֶפְרָן בֶּן עֲחָד הַחֲתִי אֲשֶׁר עַל פְּנֵי מְמֹרָא: (ט) וַיִּקְבְּרוּ יֵתֵיהּ יִצְחָק וַיִּשְׁמַעְאֵל בְּנוֹהֵי בְּמַעֲרַת כְּפֻלְתָּא בְּחַקֵּל עֶפְרָן בְּרַ עֲחָד חֲתָאָה דִּי עַל אִפֵּי מְמֹרָא:

(י) הַשְּׂדֵה אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם מֵאֵת בְּנֵי חַת שָׁמָּה קִבֵּר אַבְרָהָם וְשָׂרָה אִשְׁתּוֹ: (י) הַשְּׂדֵה אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם מֵאֵת בְּנֵי חַת שָׁמָּה קִבֵּר אַבְרָהָם וְשָׂרָה אִשְׁתּוֹ: (י) חַקְלָא דִּי זְבוֹ אַבְרָהָם מִן בְּנֵי חֲתָאָה תְּמַן אֶתְקַבֵּר אַבְרָהָם וְשָׂרָה אִתְמַיָּה:

(יא) וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם וַיְבָרַךְ אֱלֹהִים אֶת יִצְחָק בְּנֹו וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם בְּאֵר לְחַי רֵאִי: (יא) וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם וַיְבָרַךְ אֱלֹהִים אֶת יִצְחָק בְּנֹו וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם בְּאֵר לְחַי רֵאִי: (יא) וַיְהוּה בְּתַר דְּמִית אַבְרָהָם וּבְרַךְ יְיָ יֵת יִצְחָק בְּרִיָּה וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם בְּיַרְדָּן דְּמִלְאָךְ קִמָּא אֶתְחַזֵּי עַלְהּ:

(יב) וְאַלֶּה תֵּלְדֹת יִשְׁמַעְאֵל בֶּן אַבְרָהָם אֲשֶׁר יֵלְדָה הַגֵּר הַמִּצְרִית שְׂפַחַת שְׂרָה לְאַבְרָהָם: (יב) וְאַלֶּה תֵּלְדֹת יִשְׁמַעְאֵל בֶּן אַבְרָהָם אֲשֶׁר יֵלְדָה הַגֵּר הַמִּצְרִית שְׂפַחַת שְׂרָה לְאַבְרָהָם: (יב) וְאַלֶּה תֵּלְדֹת יִשְׁמַעְאֵל בְּרַ אַבְרָהָם דִּי יֵלִידַת הַגֵּר מִצְרָתָא אֶמְתָּא דְּשָׂרָה לְאַבְרָהָם:

(יג) וְאַלֶּה שְׂמוֹת בְּנֵי יִשְׁמַעְאֵל בְּשִׁמְתָם לְתוֹלְדֹתָם בְּכֹר יִשְׁמַעְאֵל נָבִית וְקָדָר וְאַדְבָּאֵל וּמְבֻשֶׁם: (יג) וְאַלֶּה שְׂמוֹת בְּנֵי יִשְׁמַעְאֵל בְּשִׁמְתָם לְתוֹלְדֹתָם בְּכֹר יִשְׁמַעְאֵל

חק לישראל – פרשת חיי שרה יום ו'

נְבִיט וְקָדַר וְאֶדְבָּאֵל וּמִבְשָׁם: (יג) וְאֵלֶּיךָ שָׁמָּה בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל בְּשִׁמְהֵתְהוֹן לְתוֹלְדֵתְהוֹן בּוֹכְרָא דְיִשְׁמָעֵאל נְבִיט וְקָדַר וְאֶדְבָּאֵל וּמִבְשָׁם:

(יד) וּמִשְׁמַע וְדוֹמָה וּמִשָּׂא: (יד) וּמִשְׁמַע וְדוֹמָה וּמִשָּׂא:

(טו) חָדַד וְתִימָא יְטוֹר נְפִישׁ וְקָדְמָה: (טו) חָדַד וְתִימָא יְטוֹר נְפִישׁ וְקָדְמָה: (טו) חָדַד וְתִימָא יְטוֹר נְפִישׁ וְקָדְמָה:

(טז) אֵלֶּה הֵם בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל וְאֵלֶּה שְׁמֹתָם בְּחֻצְרֵיהֶם וּבְטִירְתָּם שְׁנַיִם עָשָׂר נְשִׂיאִם לְאִמָּתָם: (טז) אֵלֶּה הֵם בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל וְאֵלֶּה שְׁמֹתָם בְּחֻצְרֵיהֶם וּבְטִירְתָּם שְׁנַיִם עָשָׂר נְשִׂיאִם לְאִמָּתָם: (טז) אֵלֶּיךָ אָנוּן בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל וְאֵלֶּיךָ שְׁמֵתְהוֹן בְּפִצְחֵיהוֹן וּבְכַרְכֵּיהוֹן תְּרִין עָסַר רְבָרְבִין לְאִמֵּיהוֹן:

(יז) וְאֵלֶּה שְׁנֵי חַיֵּי יִשְׁמָעֵאל מֵאֵת שְׁנָה וּשְׁלֹשִׁים שְׁנָה וְשִׁבְעַת שְׁנַיִם וַיְגֹעַ וַיָּמָת וַיֵּאָסֶף אֶל עַמּוּיוֹ: (יז) וְאֵלֶּה שְׁנֵי חַיֵּי יִשְׁמָעֵאל מֵאֵת שְׁנָה וּשְׁלֹשִׁים שְׁנָה וְשִׁבְעַת שְׁנַיִם וַיְגֹעַ וַיָּמָת וַיֵּאָסֶף אֶל עַמּוּיוֹ: (יז) וְאֵלֶּיךָ שְׁנֵי חַיֵּי יִשְׁמָעֵאל מֵאֵת וְתִלְתִּין וְשִׁבְעַת שְׁנַיִם וַאֲתַנְגִּיד וּמִית וַאֲתַבְנִישׁ לְעַמִּיָּה:

(יח) וַיִּשְׁכְּנוּ מַחֲוִילָה עַד שׁוֹר אֲשֶׁר עַל פְּנֵי מִצְרַיִם בְּאֶבְרָה אֲשׁוּרָה עַל פְּנֵי כָל אַחֲוֵי נָפֹל: (יח) וַיִּשְׁכְּנוּ מַחֲוִילָה עַד שׁוֹר אֲשֶׁר עַל פְּנֵי מִצְרַיִם בְּאֶבְרָה אֲשׁוּרָה עַל פְּנֵי כָל אַחֲוֵי נָפֹל: (יח) וַיִּשְׁכְּנוּ מַחֲוִילָה עַד חֲגָרָא דִּי עַל אַפֵּי מִצְרַיִם מְסִי לְאֶתְרוֹר עַל אַפֵּי כָל אַחֲוֵי שָׂרָא:

רש"י

(מד) גס אהה – גם לרבות אנשים שעמו: הוכיח – ציר והודיע וכן כל הוכחה שבמקרא ברור דבר:

(מה) טרם אכלה – טרם שאני מכלה וכן כל לשון הווה פעמים שהוא מדבר בלשון עבר כמו טרם כליתי ופעמים שמדבר בלשון עתיד כמו (איוב א) כי אמר איוב הרי לשון עבר. ככה יעשה איוב הרי לשון עתיד ופי' שניהם לשון הווה כי אומר היה איוב אולי חטאו בני וגו' והיה עושה כך:

(מו) ואשאל ואשים – שנה הסדר שהרי הוא תחלה נתן ואח"כ שאל אלא שלא יתפשוהו בדבריו ויאמרו היאך נתת לה ועדיין אינך יודע מי היא:

(מט) על ימין – מצנות ישמעאל: על שמאל – מצנות לוט שהיה יושב לשמאלו של אברהם (ב"ר):

(נ) ויען לבן ובתואל – רשע היה וקפץ להשיב לפני אביו: לא נוכל דבר אליך – למאן דדבר הזה לא על ידי תשובת דבר רע ולא ע"י תשובת דבר הגון לפי שניכר שמה' ילא הדבר לפי דברך שזמנה לך (ב"ר):

(לג) עד אם דברתי – הרי אם משמש בלשון אשר ובלשון כי כמו (לקמן מט) עד כי יבא שילה וז"ש חז"ל כי משמש בד' לשונות והאחד אי והוא אם:

(לו) ויתן לו את כל אשר לו – שטר מתנה הרחה להם:

(לז) לא תקח אשה לבני מצנות הכנעני – אם לא תלך תחלה אל בית אבי ולא תאבה ללכת אחריו:

(לט) אלי לא תלך האשה – אלי כתיב בת היתה לו לאליעזר והיה מחזור למורא עילה שיאמר לו אברהם לפנות אליו להשיאו בתו אמר לו אברהם בני ברוך ואתה ארוך ואין ארוך מתדבק בצרוך:

(מב) ואבא היום – היום ילאתי והיום באתי מכאן שקפלה לו הארץ. אמר רבי אחא יפה שיחתן של עבדי אבות לפני המקום מתורתן של בנים שהרי פרשה של אליעזר כפולה בתורה והרבה גופי תורה לא נתנו אלא ברמיזה:

חק לישראל – פרשת חיי שרה יום ו'

(סו) ויספר העבד – (ב"ר) גלה לו נסים שנעשו לו שקפלה לו הארץ ושנזדמנה לו רבקה בתפלחו:

(סז) האלהה שרה אמו – ויביאה האלהה והרי היא שרה אמו כלומר ונעשית דוגמת שרה אמו שכל זמן ששרה קיימת היה נר ללוק מע"פ לערב שבת וזכרה מאויה בעיסה וענן קשור על האהל ומשמתה פסקו וכשצאת רבקה חזרו (ב"ר): אחרי אמו. לך ארץ כל זמן שאמו של אדם קיימת כרוך הוא אלה ומשמתה הוא מתנחם באשתו:

(א) קטורה – (ב"ר) זו הגר ונקרחת קטורה על שם שנאים מעשיה כקטרת ושקשרה פתחה שלא נזדווגה לאדם מיום שפרשה מאברהם:

(ג) אשורם ולטושם – שם ראשי אומות (ב"ר). ותרגום של אונקלוס אין לי לישבו על לשון המקרא. (שפירש למשירין לשון מחנה. ור"ת שאינו כן מפני האל"ף שאינה יסודית הרי לנו תיבות שאין בראשם אל"ף ונתוספה אל"ף בראשם כמו חומת אנך שהוא מן נכה רגלים וכמו אסוד שמן שהוא מן ורחאת וסכת: ולטושם – הם צעלי אהלים המתפזרים אנה ואנה ונוסעים איש באלהי אפדנו וכן הוא אומר (ש"א ל) והנה נטושים על פני כל הארץ שכן למ"ד ונו"ן מתחלפות זו

(ה) ויתן אברהם וגו' – (ב"ר) א"ר נחמיה ברכת דייתיקי נתן לו שאמר לו הקב"ה לאברהם והיה ברכה הברכות מסורות ביד לבדך את מי שתראה ואברהם מסרם ליאחק:

(ו) הפילגשים – (ב"ר) חסר כתיב שלא היתה אלא פלגש אחת. היא הגר היא קטורה. נשים בכתובה. פילגשים כלל כתובה כדאמרין בסנהדרין (דף קא) בנשים ופילגשים דוד: נתן אברהם מתנות – פי' רבותינו שם טומאה מסר להם (שם לא). ד"א מה שניתן לו על אודות שרה ושאר מתנות שנתנו לו הכל נתן להם שלא ראה ליהנות מהם:

(ז) מאת שנה ושבעים שנה וחמש שנים – בן ק' כבן ע' ובן ע' כבן ה' בלא חטא:

(נב) וישתחו ארצה – מכאן שמודים על בצורה טובה (ב"ר):

(נג) ומגדנות – לשון מגדים שהביא עמו מיני פירות של א"י:

(נד) וילינו – כל לינה שבמקרא לינה לילה אחד:

(נה) ויאמר אחיה ואמה – ובתואל היכן היה הוא היה רועה לעכב וצא מלאך והמיתו: ימים – שנה כמו (ויקרא כה) ימים תהיה גאולתו שקד נותנין לבתולה זמן י"ב חדש לפרנס את עצמה בתכשיטים (כתובות נז): או עשור – י' חדשים ור"ת ימים ממש אין דרך המזבקים לבקש דבר מועט ואם לא תראה תן לנו מרובה מזה:

(נז) ונשאלה את פיה – מכאן שאין משיאין את האשה אלא מדעתה (ב"ר):

(נח) ותאמר אלך – מעצמי ואף אם אינכם רוצים:

(ס) את היי לאלפי רבבה – את זרעך תקבלו אותה ברכה שנא' לאברהם זה המוריה הרבה ארבה את זרעך וגו'. י"ר שיהא אותו הזרע ממך ולא מאשה אחרת:

(סב) מבוא צאר לחי ראי – שהלך להביא הגר לאברהם אביו שישאנה (ב"ר): יושב בארץ הנגב – קרוב לאותו צאר שנאמר ויסע משם אברהם ארצה הנגב וישב בין קדש ובין שור ושם היה הצאר שנאמר הנה בין קדש ובין ברד:

(סג) לשוח – (ב"ר) לשון תפלה כמו (תהלים קב) ישפוך שיחו:

(סד) ותרא את יאחק – ראתה אותו הדור ותואר (ס"א ותמהה) מפניו (ב"ר): ותפל – השמיטה עצמה לארץ כתרגומו ואתרכינת הטתה עצמה לארץ ולא הגיעה עד הקרקע כמו הטוי נא כדך ארכיני (ש"ב כא) ויט שמים וארכיני לשון מוטה לארץ ודומה לו (תהלים לז) כי יפול לא יוטל כלומר אם יטה לארץ לא יגיע עד הקרקע:

(סה) ותתקם – לשון ותתפעל כמו ותקבר ותשבר:

חק לישראל – פרשת חיי שרה יום ו'

(יז) ואלה שני חיי ישמעאל וגו' – אמר רבי חייא בר אבא למה נמנו שנותיו של ישמעאל כדי לייחס זהם שנותיו של יעקב משנותיו של ישמעאל למדנו ששמש יעקב בבית עבר י"ד שנה כשפירש מאביו קודם שזא אלל לבן שהרי כשפירש יעקב מאביו מת ישמעאל שנא' וילך עשו אל ישמעאל וגו' כמו שפורש בסוף מגילה נקראת (ורס"י הביאו סוף פ' תולדות): ויגוע – לא נאמרה גויעה אלל כלדיקים:

(יח) נפל – שכן כמו (שופטים ז) מדין ועמלק וכל בני קדם נופלים בעמק. כאן הוא אומר לשון נפילה ולהלן הוא אומר על פני כל אחיו ישכון (לעיל טז) עד שלא מת אברהם ישכון משמת אברהם נפל:

(ט) יחק וישמעאל – (צ"ר) מכאן שעשה ישמעאל תשובה והוליד את יחק לפניו והיא שיבה טובה שנאמר באברהם:

(יח) והי אחרי מות אברהם ויברך וגו' – נחמו תנחומי אללים (סוטה יד) דבר אחר אף על פי שמסר הקדוש ברוך הוא את הברכות לאברהם נתיירא לברך את יחק מפני שזכה את עשו יולל ממנו אמר יזא בעל הברכות ויברך את אשר ייטב בעיניו וזא הקדוש ברוך הוא וברכו:

(יג) בשמותם לתולדותם – סדר לידתן זא"ז:

(טז) בחריהם – כרכים שאין להם חומה. ותרגומו בפלחיהון שהם מפולחים לשון פתיחה כמו (תהלים נח) פלחו ורננו:

נביא – מלכים א' פרק א'

(א) והמלך דוד זקן בא בימים ויכסהו בבגדים ולא יחם לו: (ב) ויאמרו לו עבדיו יבקשו לאדני המלך נערה בתולה ועמדה לפני המלך ותהי לו סכנת ושכבה בחיקה וחס לאדני המלך: (ג) ויבקשו נערה יפה בכל גבול ישראל וימצאו את אבישג השונמית ויבאו אתה למלך: (ד) והנערה יפה עד מאד ותהי למלך סכנת ותשרתהו והמלך לא ידעה: (ה) ואדניהו בן חגית מתנשא לאמר אני אמלך ויעש לו רכב ופרשים וחמשים איש רצים לפניו: (ו) ולא יעצבו אביו מימיו לאמר מדוע ככה עשית וגם הוא טוב תאר מאד ואתו ילדה אחרי אבשלום: (ז) ויהיו דבריו עם יואב בן צרויה ועם אביהו הפהן ויעזרו אחרי אדניהו: (ח) וצדוק הפהן ובניהו בן יהוידע ונתן הנביא ושמעי ורעי והגבורים אשר לדוד לא היו עם אדניהו: (ט) ויזבח אדניהו צאן ובקר ומריא עם אבן הזחלת אשר אצל עין רגל ויקרא את כל אחיו בני המלך ולכל אנשי יהודה עבדי המלך: (י) ואת נתן הנביא ובניהו ואת הגבורים ואת שלמה אחיו לא קרא: (יא) ויאמר נתן אל בת שבע אם שלמה לאמר הלא שמעת פי מלך אדניהו בן חגית ואדניהו דוד לא ידע: (יב) ועתה לכי איעצה נא יעצה ומלטי את נפשך ואת נפש בנה שלמה: (יג) לכי ובאי אל המלך דוד ואמרת אליו הלא אתה אדני המלך נשבעת לאמתך לאמר כי שלמה בנה ימלך אחרי והוא ישב על כסאי ומדוע מלך אדניהו: (יד) הנה עורך מדברת שם עם המלך ואני אבוא אחריך ומלאתי את דבריך: (טו) ותבא בת שבע אל המלך החדרה והמלך זקן מאד ואבישג השונמית משרת את המלך: (טז)

חק לישראל – פרשת חיי שרה יום ו'

ותקד בת שבע ותשתחו למלך ויאמר המלך מה לך: (י) ותאמר לו אדני אתה נשבעת ביהוה אלהיך לאמתך כי שלמה בנך ימלך אחרי והוא ישב על כסא: (יח) ועתה הנה אדניה מלך ועתה אדני המלך לא ידעת: (יט) ויזבח שור ומריא וצאן לרב ויקרא לכל בני המלך ולאביתר הכהן וליאב שר הצבא ולשלמה עבדך לא קרא: (כ) ואתה אדני המלך עיני כל ישראל עליך להגיד להם מי ישב על כסא אדני המלך אחרי: (כא) והיה כשכב אדני המלך עם אבתיו והייתי אני ובני שלמה חטאים: (כב) והנה עודנה מדברת עם המלך ונתן הנביא בא: (כג) ויגידו למלך לאמר הנה נתן הנביא ויבא לפני המלך וישתחו למלך על אפיו ארצה: (כד) ויאמר נתן אדני המלך אתה אמרת אדניהו ימלך אחרי והוא ישב על כסא: (כה) כי ירד היום ויזבח שור ומריא וצאן לרב ויקרא לכל בני המלך ולשרי הצבא ולאביתר הכהן והנם אכלים ושתים לפניו ויאמרו יחי המלך אדניהו: (כו) ולי אני עבדך ולצדק הכהן ולבניהו בן יהוידע ולשלמה עבדך לא קרא: (כז) אם מאת אדני המלך נהיה הדבר הזה ולא הודעת את עבדך (עבדך) מי ישב על כסא אדני המלך אחרי: (כח) ויען המלך דוד ויאמר קראו לי לבת שבע ותבא לפני המלך ותעמד לפני המלך: (כט) וישבע המלך ויאמר חי יהוה אשר פדה את נפשי מכל צרה: (ל) כי כאשר נשבעתי לך ביהוה אלהי ישראל לאמר כי שלמה בנך ימלך אחרי והוא ישב על כסא תחת כי בן אעשה היום הזה: (לא) ותקד בת שבע אפים ארץ ותשתחו למלך ויאמר יחי אדני המלך דוד לעלם:

משנה – מקואות פרק ה'

(א) מעין שהעבירו על גבי השקת, פסול. העבירו על גבי שפה כל שהוא, כשר חוצה לה, שהמעין מטהר בכל שהוא. העבירו על גבי ברכה והפסיקו, הרי הוא כמקוה. חזר והמשיכו, פסול לזבים ולמצורעים ולקדש מהן מי חטאת, עד שידע שיצאו הראשונים:

לה, למעין מטהר ככל שהוא: והפסיקו – שאין מי הצריכה מחוברין למעין: הרי הוא כמקוה – ואין מטהר ככל שהוא, עד שיהא סמך רבעים סאה: חזר והמשיכו – שחיצו מי המעין לצריכה: פסול לזבים – לכבר פסק חיותו. וזבים ומלרעים ומי חטאת כתיב זהו מים חיים:

רע"ב – (א) מעין שהעבירו על גבי השוקת – שהיא כלי. ולא שוקת שכלע: פסול – להטביל צמים שבתוך השוקת וצמים שיוצאים ועוזבים מן השוקת לחוץ, הואיל ומי המעין כולם שופכים לתוך השוקת אבל אם מי המעין עוזבים על שפת השוקת כל שהוא, אע"פ שמקחתם עוזבים בתוך השוקת, כשר להטביל צמים שעל שפת השוקת או חולה

חק לישראל – פרשת חיי שרה יום ו'

(ב) הַעֲבִירוּ עַל גְּבֵי בָּלָיִם אֹרְחֵי יְהוּדָה אֹמְרֵי, הֲרֵי הוּא כְּמוֹ שְׂהִיָּה. רַבִּי יוֹסֵי אֹמְרֵי, הֲרֵי הוּא כְּמוֹ שְׂהִיָּה, וּבִלְבָד שְׂלֵא יִטְבִּיל עַל גְּבֵי הַסְּפָסֵל:

סאה וצאצורון: ובלבד שלא יטביל על גבי ספסל – גזירה שמא יטביל בכלים והלכה כר' יוסי:

רע"ב – (3) העבירו על גבי כלים – שהעביר המעין על דופני הכלי מצחוץ: הרי הוא כמו שהיה – לטהר צוחלים וצכל שהוא: הרי הוא כמקוה – דבעי ארבעים

(ג) מַעֲיֵן שֶׁהוּא מְשׁוּף פְּנֵדֵל, רַבָּה (עֲלִיּוֹ) וְהַמְּשִׁיכוֹ, הֲרֵי הוּא כְּמוֹ שְׂהִיָּה. הֲיָה עוֹמֵד וְרַבָּה (עֲלִיּוֹ) וְהַמְּשִׁיכוֹ, שְׁוָה לַמְּקוֹה לְטַהַר בְּאִשְׁבְּרוֹ, וְלַמְעִין לְהַטְבִּיל בּוֹ בְּכָל שְׂהוּא:

והגדילן הרי הוא כמות שהיה, דצמקום שהיו מימיו זוחלים קודם שריצה עליהן והרחיבן, שם מטהר צוחליו, ומן הצלדים אין מטהר אלא צאצורון. פירוש אחר, ריצה עליו והמשיכו, הרחיב הצריכות שהיו מושכות מים מן המעין ההוא והגדילן הרי הוא כמות שהיה, דצמקום שהיו מימיו זוחלים קודם שריצה עליהן והרחיבן, שם מטהר צוחליו, ומן הצלדים אין מטהר אלא צאצורון. אבל אם לא היו מימיו זוחלים אלא עומדים, וריצה עליו שהרחיב מקום עמידתו, והמשיכשעשה מקום עמידתו זוחליו, שיהיה למקוה לטהר צאצורון, ואין מטהר צוחליו, מאחר דעיקר מקום המעין אינו זוחליו:

רע"ב – (ג) שהוא משוף כנדל – שמימיו זוחלים צמקומות הרבה כשרץ זה שמרבה רגלים וקורין לו בלע"ז "נטופיד": ריצה עליו – מים שאובים, עד שנמשכו ונתגדלו המקומות שמימיו זוחלים סס: הרי הוא כמו שהיה – המקומות הללו מטהרים צוחלים ובכל שהוא כמו שהיו בתחלה: היה המעין עומד – ולא היו מימיו זוחלים, וריצה עליו מים שאובים ונתגדל המעין עד שמימיו נזחלים איך ואיך מחמת המים שאובים: שיהיה כו' למעין – המקומות הללו שהמים נזחלים בהם, שזין למעין שמטהרים בכל שהן, ושזין למקוה שאין מטהרים צוחליו אלא צאצורון. פירוש אחר, ריצה עליו והמשיכו, הרחיב הצריכות שהיו מושכות מים מן המעין ההוא

(ד) כָּל הַיָּמִים כְּמוֹהוּ, שְׁנֵאמַר (בראשית א'), וְלַמְּקוֹה הַיָּמִים קָרָא יָמִים, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אֹמְרֵי, הַיָּם הַגָּדוֹל כְּמוֹהוּ. לֹא נֶאמַר יָמִים, אֶלָּא שְׁיֵשׁ בּוֹ מִיָּנֵי יָמִים הַרְבֵּה. רַבִּי יוֹסֵי אֹמְרֵי, כָּל הַיָּמִים מְטַהְרִים בְּזוּחְלִין, וּפְסוּלִין לְזָבִים וְלַמְּעָרְעֵים, וְלַקְדָּשׁ מִהֵם מִי חֲטָאת:

הימים – ויס הגדול נמי תורת מעין עליהם לענין שהמטהרין צוחליו, מפני שהנחלים הולכים וזוחליו עליהם, אבל פסולין הן לתורת מים חיים, שהכתוב קראן מקוה. והלכה כר' יוסי:

רע"ב – (7) היס הגדול כמקוה – לא קרא הכתוב מקוה אלא לים הגדול דביה משחתי קרא צמעה צראשית שסס נקוו כל מימי צראשית: לא נאמר ימים – בלשון רבים אלא מפני שמעורבין בו מיני ימים הרבה, שכל הנחלים הולכים אליו: ר' יוסי אומר כל

(ח) הַזּוּחְלִין, כְּמוֹהוּ. וְהַנּוֹטְפִים, כְּמוֹהוּ. הַעֲיֵד רַבִּי צְדוּק עַל הַזּוּחְלִין שֶׁרַבּוּ עַל הַנּוֹטְפִים, שֶׁהֵם כְּשֵׁרִים. וְנוֹטְפִים שֶׁעֲשָׂאן זּוּחְלִין, טוֹמְאֵם אֶפְלוֹ מִקַּל, אֶפְלוֹ קָנָה, אֶפְלוֹ זָב וְזָבָה, יוֹרֵד וְטוֹבֵל, דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי יוֹסֵי אֹמְרֵי, כָּל דְּבָר שֶׁהוּא מְקַבֵּל טְמֵאָה, אֵין מְזַחְלִין בּוֹ:

חק לישראל – פרשת חיי שרה יום ו'

אחד ונעשים אשבורן, ויורד הטמא וטובל: כל דבר שהוא מקבל טומאה – לא מיבעיא זב וזבה שהן טמאין, שאינן יכולים לסתום מקום יליאת המים בידיהם או ברגליהם כדי להעמיד המים ולעשותן אשבורן, אלא אפילו טהור גמור, הואיל והוא מקבל טומאה: אין מזחילין בו – כלומר אין מעמידין בו מקום השחילה כדי שיעשה אשבורן ויוכל לטבול בו. וטעמא דר' יוסי, דאמר קרא מקוה מים יהיה טהור, הויתן תהא על ידי טהרה. והלכה כר' יוסי:

(ו) גַּל שְׁנֵי תַלְשֵׁי וְבוּ אַרְבָּעִים סָאָה וְנִפְלַ עַל הָאָדָם וְעַל הַבְּלִיָּים, טְהוּרִים. כָּל מְקוֹם שֵׁישׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סָאָה, טוֹבְלִין וּמִטְבִּילִין. מִטְבִּילִין בְּחַרְצִין וּבְנַעֲיָצִים וּבְפָרְסַת הַחֲמוּר הַמְעֻרְבֶת בְּבִקְעָה. בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים, מִטְבִּילִין בְּחַרְצִילִית. בֵּית הַלֵּל אוֹמְרִים, אֵין מִטְבִּילִין. וּמוֹדִים שֶׁהוּא גּוֹדֵר בְּלִים וְטוֹבֵל בָּהֶם. וְבְלִים שֶׁגִּדְרָ בָּהֶם, לֹא הִטְבְּלוּ:

במקום אחד, שאין חרדלית מטהרת אלא באשבורן:

שגודר כלים וטובל בהם – עושה מחיאה בכלים כדי שיעכבו הלוח המים ולא יהיו זוחלין, וטובל באותן המים שבתוך מחיאת הכלים שהן כמי מקוה: וכלים שגדר בהן לא הוטבלו – לפי שלא הוטבל כל הכלי במים שבתוך המחילה, כי אם האל שכלפי החרדלית ולא כל שכלפי חוץ. ואי קשיא, והא אמר ר' יוסי לעיל כל דבר שהוא מקבל טומאה אין מזחילין בו, והיכי פליגי אבית הלל שמודים שגודר כלים וטובל בהן. יש לומר, דהאי ומודים אסיפא קאי דאמר וכלים שגדר בהן לא הוטבלו, והכי קאמר, מודים בית שמאי לבית הלל שהגודר כלים וטובל בהן, כלים שגדר בהן לא הוטבלו, אצל בית הלל לעולם סברי שאין גודר כלים וטובל בהן, כר' יוסי דאמר כל דבר שהוא מקבל טומאה אין מזחילין בו, והכי משמע בחוספתא:

רע"ב – (ה) הזחלין. כגון נהרות שהן זוחלין, הרי הן כמעין ומטהרין בזוחלין ובכל שהן: והנוטפים – כגון מי גשמים: כמקוה – לטהר בארבעים סאה ובאשבורן: שהם כשרים – כזוחלין. הואיל ונוטפין מועטים. ואפילו במקום שאין כדי טבילה בזוחלין אלא אם כן נוטפין משלימים להם: ונוטפין שעשאן זוחלין – כגון מקוה שפרץ על שפתו ומימיו יוראין וזוחלין: כומד אפילו מקל – או קנה, או זב או זבה כומכין ביד או ברגל, וסותמין מקום יליאת המים עד שיעמדו המים במקום

רע"ב – (ו) גל שנחלש – מן היס שהולך וסוער:

ונפל על האדם ועל הכלים טהורים – לחולין בלבד, לחולין לא בעו כוונה. אצל למעשה שני ולתכונה, לא טהר הטובל עד שיכויין: טובלין – איש ואשה: ומטבילין – כלים או ידים במקום שצריך טבילה ידים כגון לקדש ללא סגי בנטילה: חריצין – רחצים ומרובעים כמערה אלא שאינן מקורין: נעיצין – קררים מלמטה ורחצים מלמעלה: פרסת חמור – והוא הדין פרסת כל בהמה: המעורבת בצקעה – גומא שנעשית בקרקע על ידי פרסת רגל של בהמה ונתקבלו בה מים, והיא מעורבת למקוה של ארבעים סאה על ידי נקב כשפופרת הגוד, מטבילין בה: חרדלית – כמו הר דלית, זרם מים הבאים מדליו של הר, פירוש מגובה ההר. ואפילו אין מתחלתו ועד סופן אלא ארבעים סאה, מטבילין בהן לבית שמאי: ובית הלל אומרים אין מטבילין – עד שיהיו ארבעים סאה

חק לישראל – פרשת חיי שרה יום ו'

גמרא – גדה דף יג' ע"ב

תנו רבנן הגרים והמשחקין בתינוקות מעכבין את המשיח בשלמא גרים כדר' חלבו דא"ר חלבו קשין גרים לישראל כספחת אלא משחקין בתנוקות מאי היא אילימא משכב זכור בני סקילה נינהו אלא דרך אברים בני מבול נינהו אלא דנסיבי קטנות דלאו בנות אולודי נינהו דא"ר יוסי אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף שנאמר כי רוח מלפני יעטוף ונשמות אני עשיתי:

קש"י על הגמרא

המיוחד לנשמות העתידים להיות נולדים: כי רוח – הרוחות שלפני שגזרתי להיות נולדים קודם יעטוף מעכב את הגאולה דקרא בגאולה כתיב כי לא לעולם אריב ולא לנצח אקרוף וגו' נשמות שאני עשיתי יעטוף ומסיפיה לרישיה מדריש יעטוף כמו (זכראשית ל) והעטופים ללבו:

בני סקילה נינהו – ואת אמרת מעכבים את המשיח ותו לא הלל במיתה הן נידונים: דרך אברים – היינו שכבת זרע לצטלה ואינו משכב זכור דזמשכב זכור כתיב (ויקרא כ) משכבי אשה: דנסיבי קטנות – והוא לאוי להוליד נמלא צטל מפריה ורביה כל ימי קטנותה: שבגוף – חדר כי גוף שם מקום

זוהר – בראשית דף מח' ע"א

תא חזי, בשעתא דישראל מברכין ומזמנין להאי סבת שלום אושפיזא קדישא ואמרי הפורס סבת שלום, בדין קדושתא עלאה נחתא ופריסת גרפהא עליהו דישראל ומכסיא לון כאמא על בניו, וכל זינין בישין אתפנישו מעלמא, ויתבי ישראל תחות קדושתא דמאריהו, וכדין דא סבת שלום יהיב נשמתין חדתין לבנהא, מאי טעמא בגין דביה נשמתין שריין (ס"א דכדין זמן זוגא ונסלת נשמתין ובה שריין) ומנייה נפקין. וכיון דשריא ופריסת גרפהא על בנהא. אריקת נשמתין חדתין לכל חד וחד:

תו אמר רבי שמעון על דא תנינן שבת דוגמא דעלמא דאתי איהו, הכי הוא ודאי, ועל דא שמיטה ויובל דוגמא דא ברא. ושבת ועלמא דאתי הכי הוא. וזהו תוספת דנשמתא מרזא דזכור קא אתיא על האי סבת שלום דנטיל (דף מח ע"ב) מעלמא דאתי ודא תוספת יתבת לעלמא קדישא. ובההוא תוספת חדאן ויתנשי מנייהו פל מלין דחול וכל צערין וכל עאקין פמא דאת אמר (ישעיה יד) ביום הניח יי לה מעצבה ומרגזה ומן העבדה הקשה וגו': ובליליא דשבתא בעי בר נש לאטעמא מפלא, בגין לאחזאה דהאי סבת שלום מפלא אתכלילת, ובלבד דלא יפגים מיכלא חדא ליומא, ואית דאמרי תרין, לתרין סעודתי אחרניו דיומא, ושפיר. וכל שפן אי סליק יתיר

חק לישראל – פרשת חיי שרה יום ו'

לְיוֹמָא וַיְכִיל לְמַטְעַם מִמִּיכָלִין אֶחָדָנִין וְלִזְעִירֵי בְתָרֵי תַבְשִׁילִין סָגְיָא,
וְאוֹקְמוּהָ חֲבֵרְיָא:

הלכה – הרמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ה'–ו'

(יא) וכן אם דקדק החכם על עצמו והיה דבורו בנחת עם הבריות ודעתו מעורבת עמהם ומקבלם בסבר פנים יפות ונעלב מהם ואינו עולבם מכבד להן ואפילו למקילין לו ונושא ונותן באמונה ולא ירבה באריחות עמי הארץ וישיבתן ולא יראה תמיד אלא עוסק בתורה עטוף בציצית מוכתר בתפילין ועושה בכל מעשיו לפנים משורת הדין והוא שלא יתרחק הרבה ולא ישתומם עד שימצאו הכל מקלטין אותו ואוהבים אותו ומתאווים למעשיו הרי זה קידש את ה' ועליו הכתוב אומר ויאמר לי עבדי ישראל אשר בך אתפאר:

(א) כל המאבד שם מן השמות הקדושים הטהורים שנקרא בהם הקב"ה לוקה מן התורה שהרי הוא אומר בעבודת כוכבים ואבדתם את שמם מן המקום ההוא לא תעשון כן לה' אלהיכם:

(ב) ושבעה שמות הם השם הנכתב יו"ד ה"א וא"ו ה"א והוא השם המפורש או הנכתב אדני ואל אלוה ואלהים ואלהי ושדי ועבאות כל המוחק אפילו אות אחת משבעה אלו לוקה:

לע"נ:

זאב ואיים בן שרה, גד גבריאל בן סוזן, דינאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.